

Số: 40/CV-HHDMVN

Hà Nội, ngày 20 tháng 4 năm 2020

V/v kiến nghị một số chính sách
hỗ trợ DN trong đại dịch Covid-19

Kính gửi: - Ủy Ban Thường Vụ Quốc hội
- Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc
- Hội đồng Tư vấn cải cách thủ tục hành chính

Ngành dệt may Việt Nam đến nay đã chịu tác động kép bởi dịch Covid-19. Đó là nguồn cung nguyên, phụ liệu trên 60% nhập từ Trung Quốc trong quý I bị gián đoạn và từ 16/3 đến nay lại đối mặt với cầu sụt giảm nghiêm trọng tại các thị trường lớn như châu Âu, Mỹ, Nhật Bản (chiếm trên 60% KNXK toàn ngành) do các nước này áp dụng các biện pháp nghiêm ngặt để chống dịch. Hàng loạt các đơn hàng đã bị hủy, hoãn, giãn tiến độ giao hàng và chậm thanh toán làm cho các DN gặp rất nhiều khó khăn.

Số liệu thống kê cho thấy, KNXK của toàn ngành tháng 3 giảm sâu (- 27,2%) so với tháng 3 năm 2019. Tính chung 3 tháng 2020 giảm -9,07% so với cùng kỳ 2019. Trong khi lẽ ra ở điều kiện bình thường sẽ tăng khoảng 9 – 10%. Dự báo tháng 4 sẽ có khoảng 30% và tháng 5 khoảng 50% lao động mất việc và thiếu việc làm.

Trước tình hình đó, Hiệp hội Dệt May Việt Nam đã có nhiều công văn gửi đến Quốc hội, Chính phủ và các Bộ, ngành báo cáo tác động của dịch Covid-19 và kiến nghị các chính sách hỗ trợ DN (công văn số 11/CV-HHDM ngày 14/2/2020; công văn số 36/HHDM-CSTM ngày 26/3/2020; công văn liên tịch cùng với Tập đoàn Dệt May Việt Nam số 195/TĐDMVN ngày 19/3/2020 gửi Thủ tướng Chính phủ và công văn số 213/TĐDMVN ngày 25/3/2020 gửi Bộ LĐTĐ; công văn chung của 3 Hiệp hội Dệt May, Da Giày, Thủy sản ngày 30/3/2020).

Đến nay, Chính phủ, các Bộ, ngành đã vào cuộc quyết liệt một mặt để không chế dịch bệnh, hạn chế lây lan ra cộng đồng, mặt khác đưa ra các gói hỗ trợ chưa từng có tiền lệ để giúp DN tồn tại qua thời kỳ dịch bệnh và đảm bảo an sinh xã hội. Cụ thể như: các gói hỗ trợ tín dụng theo Chỉ thị 11/CT-TTg ngày 04/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ; hỗ trợ gia hạn thời gian nộp thuế và tiền thuê đất cho DN theo Nghị định 41/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 và Nghị quyết 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 về các biện pháp hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch Covid-19. Các Bộ, ngành, Ngân hàng Nhà nước cũng đã có văn bản hướng dẫn thực hiện để DN và người dân bước đầu tiếp cận, thụ hưởng các chính sách hỗ trợ.

Tuy nhiên, theo nhiều DN dệt may phản ánh, cũng còn một số nội dung, tiêu chí, điều kiện hưởng chưa phù hợp thực tế, DN khó tiếp cận. Hiệp hội Dệt May Việt Nam xin được kiến nghị một số vấn đề cụ thể như sau:

1. Hỗ trợ trong lĩnh vực tiền lương, BHXH, kinh phí công đoàn

1.1. Tại khoản 1 mục II, Nghị quyết số 42/NQ-CP nêu: "Người lao động làm việc theo chế độ HĐLĐ phải thỏa thuận tạm hoãn thực hiện HĐLĐ (theo K.5 Đ.32 BLLĐ), nghỉ việc không hưởng lương (theo K.3 Đ.116 BLLĐ) từ 01 tháng trở lên... thì được hỗ trợ với mức 1,8 triệu đồng/người/tháng". Tại khoản 2 mục 2 quy định NLĐ ngừng việc (theo K.3 Đ.98 BLLĐ) thì được NSDLĐ trả tối thiểu 50% mức lương tối thiểu vùng và 50% còn lại NSDLĐ được vay với lãi suất 0% để trả phần lương còn lại.

Thực tế cả 3 trường hợp trên đều có nguyên nhân chung là do tác động của dịch Covid-19. Tuy nhiên, cách thức và mức độ hỗ trợ lại khác nhau.

Kiến nghị: NLĐ ngừng việc theo K.3 Đ.98 BLLĐ cũng được Nhà nước hỗ trợ 1,8 triệu đồng/người/tháng, phần thiếu hụt so với lương tối thiểu vùng DN tự lo hoặc được vay không tính lãi của Ngân hàng CSXH trả cho NLĐ.

1.2. Tại khoản 1, mục III, nghị quyết 42/NQ-CP nêu: "Người sử dụng lao động bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 dẫn đến phải giảm từ 50% lao động tham gia bảo hiểm xã hội trở lên so với thời điểm cơ quan có thẩm quyền công bố dịch..." thì NLĐ và NSDLĐ được tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất tối đa không quá 12 tháng.

Tại công văn số 245/TLĐ ngày 18/3/2020 của Tổng Liên đoàn quy định các DN sản xuất kinh doanh bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 có số lao động mất việc từ 50% lao động tham gia BHXH trở lên được lùi thời điểm đóng kinh phí công đoàn 6 tháng đầu năm 2020 hoặc nếu dịch bệnh còn kéo dài được lùi đến 31/12/2020.

Thực tế, đối với các DN sử dụng nhiều lao động như dệt may, nếu phải giảm 50% lao động thì chắc chắn DN sẽ phải đóng cửa. Ngoài ra, trong điều kiện khó khăn hiện tại các DN sẽ phải tìm mọi cách giữ chân người lao động như bố trí giờ làm việc linh hoạt, nghỉ luân phiên, giảm giờ làm thay vì sa thải, cho NLĐ nghỉ việc. Quy định phải giảm từ 50% lao động vô tình "khuyến khích" DN cho người lao động ngừng việc, tạm hoãn HĐLĐ, nghỉ không lương để đạt được tỷ lệ này. Phản ánh của DN cho thấy sẽ ít có DN tiếp cận được gói hỗ trợ với điều kiện như vậy.

Kiến nghị: Hiện nay ảnh hưởng của dịch Covid-19 đối với hầu hết các DN đã quá rõ. Đề nghị Chính phủ cho phép các DN bị ảnh hưởng được dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất đến hết năm 2020 mà không kèm theo điều kiện giảm từ 50% lao động trở lên hoặc chỉ nên giảm từ 20%.

Đối với kinh phí công đoàn, đề nghị cũng không áp dụng điều kiện DN phải giảm từ 50% lao động trở lên. Ngoài ra, đề nghị Tổng Liên đoàn miễn đóng đoàn phí cho người lao động đến hết năm 2020 mà không kèm điều kiện.

1.3. Trong điều kiện khó khăn hiện nay, khả năng nhiều DN có thể phải cho người lao động thôi việc hoặc DN phải thay đổi cơ cấu tổ chức, tổ chức lại lao động và một bộ phận NLĐ sẽ bị mất việc làm.

Kiến nghị: Nhà nước mở rộng đối tượng cho NSDLĐ vay vốn lãi suất 0% để trả tiền trợ cấp thôi việc, trợ cấp mất việc cho NLĐ, không để vì DN gặp khó khăn mà NLĐ không nhận được kịp thời các khoản trợ cấp này.

2. Hỗ trợ trong lĩnh vực tài chính, ngân hàng

2.1. Chính phủ đã kịp thời ban hành Nghị định 41/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 gia hạn thời hạn nộp thuế và tiền thuê đất. Bộ Công Thương đã có công văn đề nghị Thủ tướng giảm giá điện cho một số đối tượng và đã được thực hiện từ tháng 4 – 7/2020.

Kiến nghị: Các Bộ, ngành và địa phương khẩn trương có hướng dẫn và triển khai đồng bộ để thực hiện Nghị định và chính sách rất thiết thực và kịp thời này. Ngoài ra, hiện nay còn nhiều DN nợ đọng thuế, nhưng khó khăn do dịch Covid-19 nên chưa nộp được. Theo quy định của ngành thuế nếu nợ đọng quá 90 ngày thì DN sẽ bị phong tỏa tài khoản ngân hàng và hóa đơn. Đề nghị cho giãn nộp 6 tháng đối với số thuế còn nợ đọng và không tính lãi chậm nộp.

2.2. Ngân hàng Nhà nước đã có công văn 117/NHNN-TD ngày 24/2/2020 và Thông tư 01/2020/TT-NHNN ngày 13/3/2020 cho phép cơ cấu lại thời gian trả nợ, gia hạn nợ gốc, miễn giảm lãi vay, giữ nguyên nhóm nợ. Đây cũng là những chính sách rất thiết thực và kịp thời.

Kiến nghị: Các ngân hàng, tổ chức tín dụng và các địa phương triển khai đồng bộ, kịp thời để DN tiếp cận và thụ hưởng chính sách hỗ trợ này.

Đề nghị Ngân hàng Nhà nước chỉ đạo hệ thống ngân hàng, tổ chức tín dụng không yêu cầu DN chứng minh trên báo cáo kế toán các ảnh hưởng của dịch Covid-19 làm suy giảm khả năng trả nợ, vì những tác động của dịch Covid-19 đối với DN là thực tế hiện hữu. Chính sách hỗ trợ là để DN tồn tại, phục hồi sau dịch chứ không nên để DN đóng cửa rồi mới hỗ trợ.

Đối với DN gặp khó khăn từ trước, chậm thanh toán các khoản vay (chậm 30 ngày) nên đã bị ngân hàng cho vào nhóm nợ 2 và không được áp dụng chính sách cơ cấu lại nợ, miễn giảm lãi vay, giữ nguyên nhóm nợ đối với các khoản nợ bị ảnh hưởng Covid-19. Đề nghị cho phép các DN này cũng được hưởng chính sách ưu đãi.

2.3. Cho đến nay các chính sách hỗ trợ lĩnh vực ngân hàng mới chỉ tập trung vào các khoản vay bằng tiền VNĐ, trong khi các DN dệt may xuất khẩu lại có nhu cầu vay vốn bằng tiền USD rất nhiều.

Kiến nghị: Nhà nước có các chính sách hỗ trợ cho cả các khoản vay của DN bằng USD và cho phép DN áp dụng cơ chế vay hoán đổi.

3. Tạo điều kiện để DN dệt may sản xuất, xuất khẩu khẩu trang y tế

Từ khi dịch Covid-19 bùng phát nhu cầu khẩu trang trong nước và thế giới tăng đột biến. Các DN dệt may đã tập trung sản xuất khẩu trang để phục vụ người dân và một phần xuất khẩu. Theo số liệu Hải quan, từ đầu năm đến nay Việt Nam đã xuất khẩu trên 400 triệu chiếc khẩu trang sang nhiều nước trên thế giới, chủ yếu là khẩu trang kháng khuẩn. Đây là cơ hội để các DN bù đắp một phần đơn hàng bị hủy, hoãn tiến độ đảm bảo việc làm cho NLĐ. Tuy nhiên, theo Nghị quyết 20/NQ-CP, các DN

mới chỉ được phép xuất khẩu khẩu trang vải và vải kháng khuẩn, khẩu trang y tế chỉ được xuất khẩu với mục đích trợ giúp quốc tế và phải có giấy phép của Bộ Y tế. Mới đây, ngày 15/4/2020 Văn phòng Chính phủ đã thông báo ý kiến của Thủ tướng Chính phủ đồng ý cho xuất khẩu khẩu trang y tế, trang phục phòng hộ, thiết bị y tế phòng chống dịch theo nguyên tắc sau khi đã đảm bảo đủ cho nhu cầu sử dụng và dự trữ trong nước.

Kiến nghị: Bộ Y tế, Bộ Công Thương và các cơ quan liên quan sớm có hướng dẫn để DN tận dụng thời cơ bù đắp đơn hàng thiếu hụt. Bộ Y tế sớm đề xuất sửa đổi Nghị quyết 20/NQ-CP theo tinh thần chỉ đạo của Thủ tướng.

4. Một số ý kiến khác:

Cho đến nay các chính sách của Nhà nước chủ yếu theo hướng tạm dừng các khoản đóng góp như: dừng đóng BHXH (quỹ hưu trí, tử tuất), dừng đóng kinh phí công đoàn, thuế VAT, thuế TNDN, tiền thuê đất... Các chính sách này khi được tháo gỡ các vướng mắc như đã nêu ở trên và được thực thi kịp thời, đồng bộ sẽ thực sự giúp cho DN và NLĐ giảm bớt khó khăn. Tuy nhiên, DN sẽ tiếp tục gặp khó khăn khi phải đóng bù sau thời gian tạm hoãn, tạm dừng.

Kiến nghị: Nhà nước có chính sách **miễn hoặc giảm** đối với một số khoản chi phí như: miễn đóng vào quỹ hưu trí, tử tuất, kinh phí công đoàn và đoàn phí công đoàn, tiền thuê đất trong thời gian có dịch. Các khoản dừng đóng đề nghị được kéo dài thời hạn đóng bù sang năm 2021, do sau dịch các DN và NLĐ còn gặp rất nhiều khó khăn.

Đề nghị giảm tiền phí đường bộ, phí BOT, phí cảng biển Hải Phòng từ 30 – 50% trong năm 2020.

Xin trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Các Bộ Công Thương, Tài Chính, LĐTBXH, Giao thông Vận tải
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam
- VCCI
- VP1, VP2

TM. BAN CHẤP HÀNH
M. CHỦ TỊCH

Vũ Đức Giang